

УДК 330.341.1:334.716:339.924
JEL Classification: O32, F15, L22

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.13

Колесник М.В.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності підприємств,
Кривицька Н.Ю.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри економіки та бізнес-технологій,
Тертичний Я.В.,
здобувач* третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти за спеціальністю 075 Маркетинг,
Державний університет «Київський авіаційний інститут»

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В ПРИЗМІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Kolesnyk M.V.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., associate professor at the department
of management of foreign economic activity of enterprises,
Kryvytska N.Yu.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., associate professor at the
department of economics and business technologies,
Tertychnyi Ya.V.,
PhD student of spatiality 075 Marketing,
State University "Kyiv Aviation Institute"

THE ROLE OF INNOVATION INFRASTRUCTURE IN STRATEGIC ENTERPRISE DEVELOPMENT THROUGH THE LENS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Постановка проблеми. В умовах інтенсифікації євроінтеграційних процесів та посилення глобальної конкуренції актуалізується проблематика забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств через формування ефективної інноваційної інфраструктури. Дана проблематика набуває особливого значення в контексті необхідності підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на європейському ринку та забезпечення їх відповідності високим стандартам інноваційного розвитку Європейського Союзу. Інноваційна інфраструктура виступає фундаментальним елементом системи стратегічного розвитку підприємств, забезпечуючи необхідні умови для генерації, трансферу та комерціалізації інновацій. Однак сучасний стан інноваційної інфраструктури в Україні характеризується наявністю системних проблем, що потребують ґрунтовного наукового аналізу та розробки механізмів їх вирішення. Особливої актуальності набуває дослідження взаємозв'язку між розвитком інноваційної інфраструктури та стратегічним потенціалом підприємств в умовах євроінтеграції. Це зумовлено необхідністю адаптації вітчизняних підприємств до нових умов господарювання, що характеризуються підвищеними вимогами до інноваційної складової бізнес-процесів та якості інституційного забезпечення інноваційної діяльності.

Наявні наукові дослідження не повною мірою розкривають механізми взаємодії елементів інноваційної інфраструктури та їх вплив на стратегічний розвиток підприємств в контексті євроінтеграційних процесів. Потребують поглибленого вивчення питання адаптації європейського досвіду розвитку інноваційної інфраструктури до українських реалій, формування ефективних механізмів підтримки інноваційної діяльності підприємств та забезпечення їх конкурентоспроможності на європейському ринку. Вирішення зазначених проблем вимагає комплексного підходу до дослідження ролі інноваційної інфраструктури у стратегічному розвитку підприємств, що передбачає

* Науковий керівник: Командровська В.Є. – канд. екон. наук, доцент

аналіз існуючих моделей інноваційної інфраструктури, оцінювання їх ефективності та розробку рекомендацій щодо вдосконалення в умовах євроінтеграційних процесів. Це дозволить сформулювати теоретико-методологічне підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо розвитку інноваційної інфраструктури та підвищення ефективності її функціонування в контексті забезпечення стратегічного розвитку вітчизняних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку інноваційної інфраструктури та її впливу на стратегічний розвиток підприємств досліджується багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. Фундаментальні аспекти створення регіональних інноваційних систем та європейський досвід розвитку інноваційної інфраструктури аналізують такі вчені, як Andersson M., Karlsson C. [1], Cooke P. [2]. Питання формування та розвитку інноваційної інфраструктури як складової управління інноваційним розвитком розглядаються у працях таких науковців, як: Ілляшенко С. [3], Кривов'язюк І. [4], Ковтуненко К., Масленнікова Є. [5], Харів П., Чорний Р. [6]. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток інноваційної інфраструктури досліджували Краус Н. [7], Варналії З., Гармашова О. [8], Олексенко Л. [9]. Аналізу адаптації української інноваційної системи до європейських стандартів та дослідження стратегічних аспектів розвитку інфраструктури присвячено праці Мартиненко М., Томах В., Командровської В. [10]. Питанням перспектив розвитку інноваційної інфраструктури України в умовах індустрії 4.0. присвячено дослідження Борисова І. [11].

Проте, незважаючи на значний науковий доробок, недостатньо дослідженими залишаються питання механізмів адаптації європейського досвіду розвитку інноваційної інфраструктури до українських реалій та її впливу на стратегічний розвиток підприємств в умовах євроінтеграції.

Постановка завдання. Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування ролі інноваційної інфраструктури у забезпеченні стратегічного розвитку підприємств та розробка практичних рекомендацій щодо її вдосконалення в умовах євроінтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах активізації євроінтеграційних процесів та посилення глобальної конкуренції інноваційна інфраструктура набуває особливого значення як фундаментальний елемент забезпечення стратегічного розвитку підприємств. Вона формує інституційне середовище для генерації, трансферу та комерціалізації інновацій, створюючи передумови для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на європейському ринку.

Сучасна інноваційна інфраструктура представляє собою складну систему взаємопов'язаних елементів, що включає технологічні парки, бізнес-інкубатори, інноваційні центри, венчурні фонди та інші інституції, які забезпечують підтримку інноваційної діяльності підприємств [3; 4; 5]. В умовах євроінтеграції ця система потребує суттєвої трансформації для забезпечення відповідності європейським стандартам та вимогам. Стратегічний розвиток підприємств в контексті євроінтеграції характеризується необхідністю підвищення інноваційної активності, впровадження сучасних технологій та розвитку науково-технічного потенціалу. Інноваційна інфраструктура при цьому виступає ключовим фактором, що забезпечує доступ підприємств до необхідних ресурсів, знань та технологій.

Європейський досвід демонструє ефективність розвитку інноваційної інфраструктури на основі кластерного підходу, що передбачає формування регіональних інноваційних екосистем. Такі екосистеми забезпечують тісну взаємодію між наукою, бізнесом та державою, створюючи сприятливі умови для інноваційного розвитку підприємств.

В українських реаліях розвиток інноваційної інфраструктури стикається з низкою проблем, серед яких: недостатнє фінансування, недосконалість нормативно-правової бази, низький рівень координації між елементами інфраструктури та обмежений доступ підприємств до інноваційних ресурсів. Вирішення цих проблем потребує системного підходу та врахування європейського досвіду.

Важливим аспектом розвитку інноваційної інфраструктури є забезпечення її відповідності потребам підприємств у стратегічному розвитку. Це передбачає створення механізмів ефективної взаємодії між елементами інфраструктури, розвиток системи трансферу технологій та формування сприятливого інноваційного середовища.

Дані табл. 1 демонструють ключові відмінності у розвитку та функціонуванні інноваційної інфраструктури України та ЄС, висвітлюючи основні напрями необхідних трансформацій в умовах євроінтеграції.

Проведений порівняльний аналіз стану інноваційної інфраструктури України та Європейського Союзу виявляє суттєві відмінності у рівні розвитку та ефективності функціонування ключових елементів інноваційної екосистеми.

Фундаментальною відмінністю є рівень розвитку інноваційної інфраструктури. В Україні вона характеризується фрагментарністю та недостатньою системністю, тоді як у ЄС спостерігається розвинена система з високим ступенем інтеграції всіх елементів. Це безпосередньо впливає на ефективність інноваційних процесів та їх результативність.

Механізми фінансування інноваційної діяльності в Україні обмежуються переважно державним фінансуванням, що суттєво контрастує з диверсифікованою системою фінансування в ЄС, де активно розвинений венчурний капітал. Взаємодія між науковою сферою та бізнесом в Україні

характеризується слабкими зв'язками та низьким рівнем комерціалізації досліджень, тоді як в ЄС налагоджені ефективні механізми трансферу технологій та тісна співпраця між дослідницькими установами та підприємствами.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз ролі інноваційної інфраструктури

Характеристика	Україна	Європейський Союз
Рівень розвитку інноваційної інфраструктури	Формується, фрагментарний характер, недостатня системність	Розвинена, системний характер, висока інтеграція елементів
Механізми фінансування	Обмежені джерела, переважно державне фінансування	Диверсифіковані джерела, розвинений венчурний капітал
Взаємодія науки та бізнесу	Слабкі зв'язки, низький рівень комерціалізації досліджень	Тісна співпраця, ефективні механізми трансферу технологій
Роль у стратегічному розвитку	Допоміжна, часто формальна	Системоутворююча, визначальна
Інституційне забезпечення	Недосконала нормативно-правова база	Розвинена законодавча база, чіткі механізми регулювання
Підтримка стартапів	Обмежена, несистемна	Комплексна, багаторівнева система підтримки
Міжнародна інтеграція	На етапі розвитку	Висока, розвинені міжнародні зв'язки
Кластерний розвиток	Початковий етап формування	Розвинені інноваційні кластери
Інформаційне забезпечення	Фрагментарне, неповне	Комплексне, інтегроване
Кадрове забезпечення	Недостатній рівень кваліфікації	Високий професійний рівень
Технологічна база	Застаріла, потребує модернізації	Сучасна, постійно оновлюється
Ринкова орієнтація	Слабка комерціалізація інновацій	Висока ринкова ефективність
Екосистемний підхід	Формується	Розвинені інноваційні екосистеми
Вплив на конкурентоспроможність	Обмежений	Визначальний
Стратегічне планування	Короткострокова орієнтація	Довгострокове стратегічне планування

Джерело: сформовано авторами на основі [7; 8; 9; 10]

Суттєві відмінності спостерігаються у ролі інноваційної інфраструктури у стратегічному розвитку. В Україні вона часто носить допоміжний, формальний характер, натомість у ЄС виконує системоутворюючу, визначальну роль. Інституційне забезпечення в Україні характеризується недосконалістю нормативно-правової бази, тоді як у ЄС функціонує розвинена законодавча база з чіткими механізмами регулювання.

Значні розбіжності спостерігаються у сфері підтримки стартапів та розвитку кластерів. Українська система підтримки стартапів є обмеженою та несистемною, а кластерний розвиток перебуває на початковому етапі. Натомість у ЄС функціонує комплексна, багаторівнева система підтримки стартапів та розвинені інноваційні кластери.

Інформаційне та кадрове забезпечення в Україні характеризується фрагментарністю та недостатнім рівнем кваліфікації, тоді як у ЄС воно є комплексним та підкріплене високим професійним рівнем фахівців. Технологічна база в Україні здебільшого застаріла та потребує модернізації, на відміну від сучасної, постійно оновлюваної бази ЄС.

Ринкова орієнтація інноваційної діяльності в Україні характеризується слабкою комерціалізацією інновацій, тоді як у ЄС спостерігається висока ринкова ефективність, проте екосистемний підхід в Україні лише формується, на відміну від розвинених інноваційних екосистем ЄС.

Вплив інноваційної інфраструктури на конкурентоспроможність в Україні залишається обмеженим, а стратегічне планування орієнтоване на короткострокову перспективу. Натомість у ЄС вплив на конкурентоспроможність є визначальним, а стратегічне планування носить довгостроковий характер.

Виявлені відмінності формують комплексне уявлення про наявні проблеми та напрями необхідних трансформацій української інноваційної інфраструктури в контексті євроінтеграційних процесів.

В умовах євроінтеграції особливого значення набуває розвиток міжнародного співробітництва в інноваційній сфері (табл. 2). Інноваційна інфраструктура повинна забезпечувати можливості для участі українських підприємств у європейських інноваційних програмах та проектах, сприяти їх інтеграції у глобальні інноваційні мережі.

Таблиця 2

Розвиток міжнародного співробітництва в інноваційній сфері

Напрямок співробітництва	Механізми реалізації	Очікувані результати	Проблеми реалізації
Участь у європейських дослідницьких програмах	Horizon Europe, EUREKA, COST	Інтеграція в європейський дослідницький простір, спільні проекти	Складність процедур, обмежене фінансування
Науково-технічне партнерство	Двосторонні угоди, спільні лабораторії, обмін досвідом	Трансфер технологій, підвищення якості досліджень	Бюрократичні бар'єри, мовні обмеження
Освітня співпраця	Erasmus+, подвійні дипломи, академічна мобільність	Підвищення якості освіти, розвиток людського капіталу	Невідповідність освітніх програм, визнання дипломів
Промислова кооперація	Технологічні платформи, індустріальні парки, кластери	Модернізація виробництва, підвищення конкурентоспроможності	Технологічний розрив, інвестиційні ризики
Стартап-екосистема	Акселератори, інкубатори, венчурні фонди	Розвиток інноваційного підприємництва, залучення інвестицій	Обмежений доступ до капіталу, недостатня підтримка
Інфраструктурні проекти	Технопарки, центри трансферу технологій, R&D центри	Розвиток інноваційної інфраструктури, створення нових робочих місць	Недостатнє фінансування, застаріла матеріальна база
Регіональне співробітництво	Транскордонні кластери, регіональні інноваційні мережі	Розвиток регіональних інноваційних систем, економічне зростання	Нерівномірність розвитку регіонів, координація дій
Стандартизація та сертифікація	Гармонізація стандартів, спільні процедури оцінювання	Відповідність європейським нормам, підвищення якості продукції	Витрати на адаптацію, складність процедур

Джерело: сформовано авторами на основі [7; 8; 9; 10]

Аналіз міжнародного співробітництва в інноваційній сфері демонструє комплексний характер взаємодії між різними суб'єктами інноваційної діяльності на міжнародному рівні. Структурно-функціональний аналіз представлених даних дозволяє виокремити ключові аспекти такої взаємодії та їх взаємозв'язки.

Фундаментальним елементом міжнародного співробітництва виступає участь у європейських дослідницьких програмах, що забезпечує інтеграцію вітчизняних суб'єктів у європейський дослідницький простір. Програми Horizon Europe, EUREKA та COST формують інституційну основу для реалізації спільних проектів, хоча їх імплементація ускладнюється процедурними бар'єрами та обмеженістю фінансових ресурсів.

Науково-технічне партнерство характеризується розвитком двосторонніх відносин та формуванням спільних дослідницьких платформ. Особливого значення набуває трансфер технологій як механізм підвищення технологічного рівня вітчизняних підприємств. Проте ефективність такого партнерства обмежується бюрократичними та комунікаційними бар'єрами.

Освітня співпраця, реалізована через програми Erasmus+ та механізми академічної мобільності, забезпечує розвиток людського капіталу та підвищення якості освіти. Проблематика гармонізації освітніх програм та визнання дипломів залишається актуальною в контексті поглиблення освітньої інтеграції.

Промислова кооперація, що реалізується через технологічні платформи та індустріальні парки, спрямована на модернізацію виробничої бази та підвищення конкурентоспроможності. Технологічний розрив та інвестиційні ризики виступають основними обмежувачами факторами розвитку такої співпраці.

Розвиток стартап-екосистеми характеризується формуванням інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва, включаючи акселератори та венчурні фонди. Обмежений доступ до капіталу залишається ключовою проблемою розвитку цього напрямку.

Інфраструктурні проекти, орієнтовані на розвиток технопарків та R&D центрів, забезпечують формування матеріально-технічної бази інноваційного розвитку. Недостатнє фінансування та застаріла матеріальна база обмежують ефективність таких проектів.

Регіональне співробітництво через формування транскордонних кластерів та інноваційних мереж сприяє розвитку регіональних інноваційних систем. Нерівномірність регіонального розвитку та проблеми координації ускладнюють реалізацію регіональних ініціатив.

Процеси стандартизації та сертифікації забезпечують гармонізацію технічних норм та підвищення якості продукції, хоча вимагають значних витрат на адаптацію та характеризуються

складністю процедур.

Синтез представлених даних свідчить про системний характер міжнародного співробітництва в інноваційній сфері, де кожен напрям взаємодії характеризується специфічними механізмами реалізації та проблемами. Ефективність такого співробітництва визначається здатністю подолати існуючі бар'єри та забезпечити синергію різних форм взаємодії для досягнення стратегічних цілей інноваційного розвитку.

Перспективними напрямками розвитку інноваційної інфраструктури є:

- формування регіональних інноваційних екосистем;
- розвиток механізмів державно-приватного партнерства;
- створення центрів трансферу технологій;
- розвиток венчурного фінансування;
- підтримка стартап-екосистеми.

Ефективність інноваційної інфраструктури визначається її здатністю забезпечувати підтримку всіх етапів інноваційного процесу: від генерації ідей до комерціалізації інновацій. При цьому важливо забезпечити синергію між різними елементами інфраструктури та їх орієнтацію на потреби підприємств.

Таким чином, роль інноваційної інфраструктури у стратегічному розвитку підприємств в умовах євроінтеграції є визначальною. Вона створює необхідні умови для підвищення інноваційної активності підприємств, їх технологічної модернізації та інтеграції у європейський економічний простір. Успішна трансформація інноваційної інфраструктури відповідно до європейських стандартів стане важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на міжнародному ринку.

Висновки з проведеного дослідження. В умовах активної євроінтеграції України та глобальних економічних трансформацій розвинена інноваційна інфраструктура стає важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, тому що для її підтримання на належному рівні інноваційна інфраструктура виступає інструментом не лише адаптації бізнесу до нових умов, але й активного впровадження інноваційних рішень та технологій. Розвиток інноваційної інфраструктури є важливим фактором успішної інтеграції українських підприємств у європейський економічний простір. Системний підхід до створення та вдосконалення інноваційної екосистеми, підкріплений відповідними інвестиціями та державною підтримкою, дозволить максимально використати потенціал євроінтеграційних процесів для стратегічного розвитку вітчизняних підприємств.

Подальше дослідження даного питання потрібно проводити у наступних напрямках:

- розробка довгострокової стратегії розвитку інноваційної інфраструктури;
- створення ефективних механізмів фінансування інноваційних проєктів;
- приведення побудови та діяльності інноваційної інфраструктури, а також нормативно-правової бази у сфері інновацій до вимог Європейського Союзу.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ефективно використовувати потенціал інноваційної інфраструктури для забезпечення конкурентоспроможності на європейському та світовому ринку.

Література

1. Andersson M., Karlsson C. Regional Innovation Systems in Small and Medium-Sized Regions. In: Johansson B., Karlsson C., Stough R. (eds) *The Emerging Digital Economy. Advances in Spatial Science*. Springer, Berlin, Heidelberg. 2006. DOI: https://doi.org/10.1007/3-540-34488-8_4.
2. Cooke P. Regional Innovation Systems: Competitive Regulation in the New Europe. *Geoforum*. 1992. № 23. P. 365-382. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/0016-7185\(92\)90048-9](http://dx.doi.org/10.1016/0016-7185(92)90048-9).
3. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : навчальний посібник / 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 324 с.
4. Кривов'язюк І. В. Інноваційна економіка : навчальний посібник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 384 с.
5. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : монографія / за ред. К. В. Ковтуненко, Є. І. Масленнікова. Херсон : Гринь Д.С., 2021. Вип. 2. 906 с.
6. Інноваційний розвиток промислових підприємств в контексті підвищення ефективності їх діяльності : монографія / за ред. П. С. Харіва, Р. С. Чорного. Нововолинськ : Бізнес Інтернет Центр, 2015. 388 с.
7. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку : монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с.
8. Варналій З. С., Гармашова О. П. Конкурентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення : монографія. Київ : Знання України, 2013. 387 с.
9. Олексенко Л. В. Інноваційна інфраструктура як чинник активізації інноваційної діяльності у провідних країнах світу. *Управління економікою: теорія та практика* : зб. наук. пр. Київ : ІЕП НАНУ, 2020. С. 223-242. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2020.223-242>.

10. Мартиненко М., Томах В., Командровська В. Розвиток інноваційної інфраструктури для досягнення успіху компанії. *Наукові перспективи*. 2023. № 9(39). С. 381-391. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-381-391](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-381-391).

11. Борисов І. В. Перспективи розвитку інноваційної інфраструктури країни в умовах індустрії 4.0. *Право та інновації*. 2022. № 3(39). С. 23-29. DOI: 10.37772/2518-1718-2022-3(39)-3.

References

1. Andersson, M. and Karlsson, C. (2006), "Regional Innovation Systems in Small and Medium-Sized Regions", In: Johansson, B., Karlsson, C., Stough, R. (Eds.) *The Emerging Digital Economy. Advances in Spatial Science*, Springer, Berlin, Heidelberg, Germany, DOI: https://doi.org/10.1007/3-540-34488-8_4.

2. Cooke, P. (1992), "Regional Innovation Systems: Competitive Regulation in the New Europe", *Geoforum*, no. 23, pp. 365-382, DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/0016-7185\(92\)90048-9](http://dx.doi.org/10.1016/0016-7185(92)90048-9).

3. Illiashenko, S.M. (2005), *Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom* [Management of innovative development], tutorial, 2nd edition, corrections and additions, Vydavnychiy dim "Kniahynia Olha", Kyiv, Ukraine, 324 p.

4. Kryvoviazuk, I.V. (2016), *Innovatsiina ekonomika* [Innovative economics], tutorial, Kondor-Vydavnytstvo, Kyiv, Ukraine, 384 p.

5. Kovtunencko, K.V. and Maslennikov, Ye.I. (Eds.) (2021), *Innovatsiina ekonomika: teoretychni ta praktychni aspekty* [Innovative economics: theoretical and practical aspects], monograph, Hrin D.S., Kherson, Ukraine, Iss. 2, 906 p.

6. Khariv, P.S. and Chornyi, R.S. (Eds.) (2015), *Innovatsiinyi rozvytok promyslovykh pidpriemstv v konteksti pidvyshchennia efektyvnosti yikh diialnosti* [Innovative development of industrial enterprises in the context of increasing the efficiency of their activities], monograph, Biznes Internet Tsent, Novovolynsk, Ukraine, 388 p.

7. Kraus, N.M. (2019), *Innovatsiina ekonomika v hlobalizovanomu sviti: instytutsionalnyi bazys formuvannia ta traiektoriia rozvytku* [Innovative economics in a globalized world: institutional basis of formation and trajectory of development], monograph, Ahrar Media Hrup, Kyiv, Ukraine, 492 p.

8. Varnalii, Z.S. and Harmashova, O.P. (2013), *Konkurentospromozhnist natsionalnoi ekonomiky: problemy ta priorytety innovatsiinoho zabezpechennia* [Competitiveness of the national economy: problems and priorities of innovative provision], monograph, Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 387 p.

9. Oleksenko, L.V. (2020), "Innovative infrastructure as a factor in stimulating innovative activity in leading countries of the world", *Upravlinnia ekonomikoju: teoriia ta praktyka : zb. nauk. pr.*, IEP NANU, Kyiv, Ukraine, pp. 223-242, DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2020.223-242>.

10. Martynenko, M., Tomakh, V. and Komandrovskaya, V. (2023), "Development of innovation infrastructure for achieving company success", *Naukovi perspektyvy*, no. 9(39), pp. 381-391, DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-381-391](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-381-391).

11. Borysov, I.V. (2022), "Prospects for the development of the country's innovative infrastructure in the conditions of Industry 4.0", *Pravo ta innovatsii*, no. 3(39), pp. 23-29, DOI: 10.37772/2518-1718-2022-3(39)-3.

Колесник М.В., Кривицька Н.Ю., Тертичний Я.В.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В ПРИЗМІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Мета. Теоретико-методологічне обґрунтування ролі інноваційної інфраструктури у забезпеченні стратегічного розвитку підприємств та розробка практичних рекомендацій щодо її вдосконалення в умовах євроінтеграційних процесів.

Методика дослідження. У процесі дослідження використано методи системного та порівняльного аналізу для вивчення особливостей функціонування інноваційної інфраструктури в Україні та ЄС; структурно-функціональний аналіз – для визначення взаємозв'язків між елементами інноваційної інфраструктури; методи синтезу та узагальнення – для формування рекомендацій щодо розвитку інноваційної інфраструктури; табличний метод – для систематизації даних щодо міжнародного співробітництва в інноваційній сфері.

Результати дослідження. Проведено порівняльний аналіз розвитку інноваційної інфраструктури в Україні та ЄС, виявлено ключові відмінності та напрями необхідних трансформацій. Систематизовано механізми міжнародного співробітництва в інноваційній сфері та визначено основні проблеми їх реалізації. Обґрунтовано роль інноваційної інфраструктури як фундаментального елементу забезпечення стратегічного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції.

Наукова новизна результатів дослідження. Удосконалено теоретико-методологічний підхід до аналізу ролі інноваційної інфраструктури у стратегічному розвитку підприємств, який, на відміну від існуючих, враховує специфіку євроінтеграційних процесів та необхідність адаптації до європейських стандартів. Розвинуто концептуальні засади формування регіональних інноваційних екосистем з

урахуванням європейського досвіду та українських реалій.

Практична значущість результатів дослідження. Розроблені рекомендації щодо вдосконалення інноваційної інфраструктури можуть бути використані при формуванні державної політики у сфері інноваційного розвитку, розробці регіональних програм розвитку інноваційної інфраструктури та стратегій розвитку підприємств в умовах євроінтеграції. Запропоновані механізми міжнародного співробітництва сприятимуть підвищенню ефективності інтеграції українських підприємств у європейський економічний простір.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, стратегічний розвиток підприємств, євроінтеграція, інноваційна екосистема, міжнародне співробітництво, трансфер технологій, конкурентоспроможність, інноваційний розвиток.

Kolesnyk M.V., Kryvytska N.Yu., Tertychnyi Ya.V.

THE ROLE OF INNOVATION INFRASTRUCTURE IN STRATEGIC ENTERPRISE DEVELOPMENT THROUGH THE LENS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Purpose. The aim of the article to provide theoretical and methodological substantiation of the innovation infrastructure's role in ensuring strategic enterprise development and to develop practical recommendations for its improvement in the context of European integration processes.

Methodology of research. The study employs methods of systematic and comparative analysis to examine the features of innovation infrastructure functioning in Ukraine and the EU; structural-functional analysis to determine relationships between elements of innovation infrastructure; methods of synthesis and generalization to form recommendations for innovation infrastructure development; and tabular method for systematizing data on international cooperation in the innovation sphere.

Findings. A comparative analysis of innovation infrastructure development in Ukraine and the EU was conducted, identifying key differences and necessary transformation directions. The mechanisms of international cooperation in the innovation sphere were systematized and main implementation challenges were identified. The role of innovation infrastructure as a fundamental element in ensuring strategic enterprise development under European integration conditions was substantiated.

Originality. The theoretical and methodological approach to analysing the role of innovation infrastructure in strategic enterprise development has been improved, which, unlike existing approaches, takes into account the specifics of European integration processes and the need for adaptation to European standards. The conceptual foundations for forming regional innovation ecosystems have been developed, considering European experience and Ukrainian realities.

Practical value. The developed recommendations for improving innovation infrastructure can be used in forming state policy in the field of innovation development, developing regional programs for innovation infrastructure development, and enterprise development strategies under European integration conditions. The proposed mechanisms of international cooperation will contribute to increasing the efficiency of Ukrainian enterprises' integration into the European economic space.

Key words: innovation infrastructure, strategic enterprise development, European integration, innovation ecosystem, international cooperation, technology transfer, competitiveness, innovative development.